

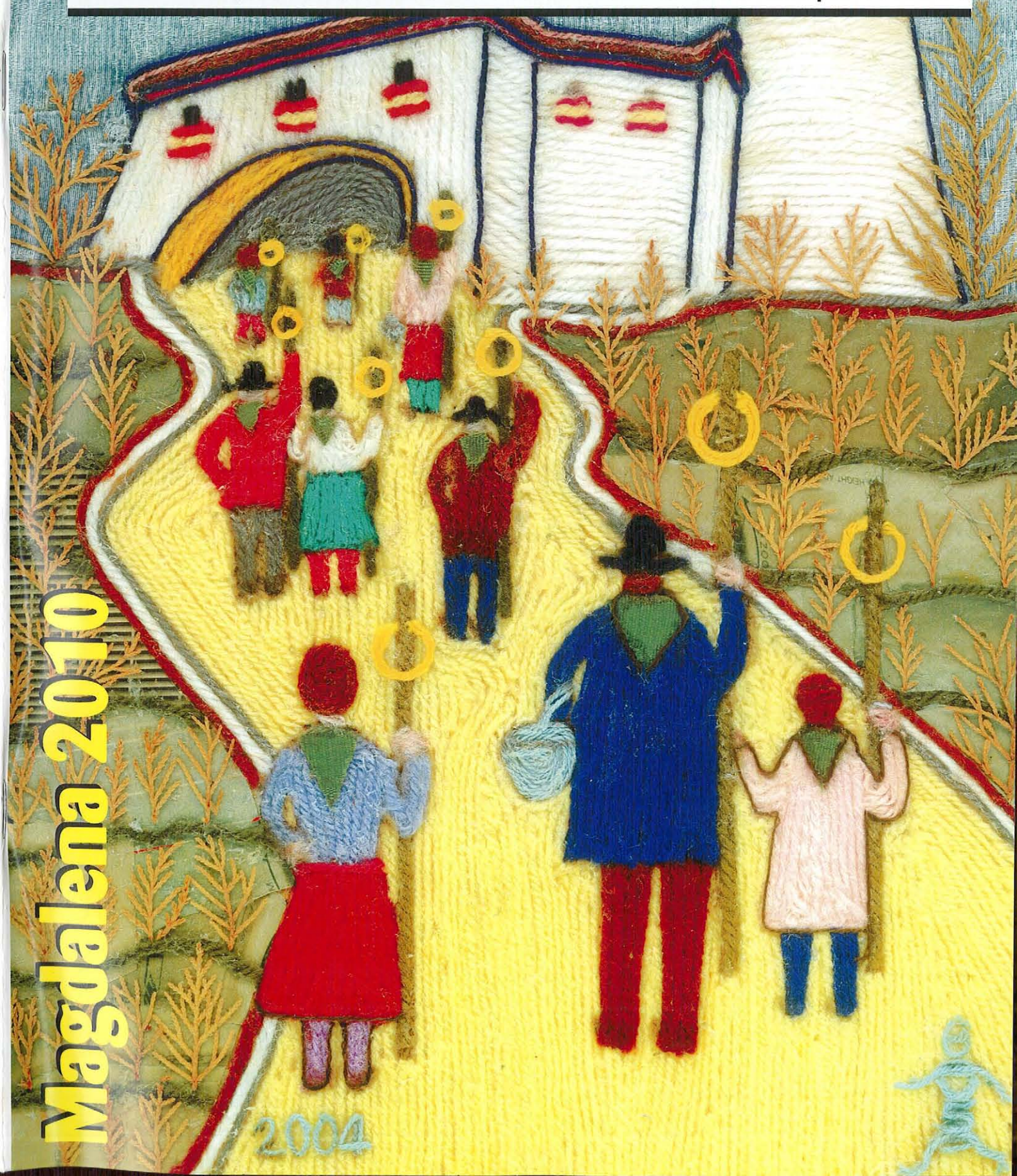

PLAÇA MAJOR

ANY XV. Núm 42 revista de cultura i festa. federació colles de castelló. hivern/primavera 2010

Magdalena 2010

2004

PLAÇA MAJOR

ANY XV. Núm 42 revista de cultura i festa . federació colles de castelló. hivern/primavera 2010

Revista quadrimestral
Hivern/primavera 2010
Any XV, número 42
Castelló de la Plana (Plana Alta)
Tiratge de 450 exemplars

President Joan Josep Trilles i Font

Director Albert Sánchez-Pantoja i Domínguez

Consell de redacció

Albert Sánchez-Pantoja	Colla D. i T. "Xaloc"
Estela Bernad Monferrer	Fèlix Franco Pomares
Joanjo Trilles Font	Juan Manuel Badenas Carpio
Paco Bausà Chover	Patricia Mir Soria
Toni Àguila i Fillol	Ximo Górriz Plumed

Assessor lingüístic Albert Sánchez-Pantoja

Fotos Enrique García i arxiu de Joanjo Trilles

Portada Francisco Bausà Fuentes

Idea de portada Xipell

Edita

Federació Colles de Castelló

Imprimeix

Gràfiques Color Impres, S.L.U - Pol. Ind. Fadrell, Nau 75 - 12005 Castelló
Dip. Legal CS-80-96
ISSN 1695-5471

Presentació d'originals

Centre Municipal de Cultura
Carrer d'Antoni Maura, núm. 4 - 3r · 12001 Castelló
<http://www.fedecas@ono.com>

Nota

"Plaça Major" no es fa responsable de l'opinió dels seus col·laboradors en els treballs publicats, ni s'hi identifica necessàriament.

SUMARI

2. **El Palau de la Festa.** *Albert Sánchez-Pantoja*
3. **Ximo Torres, regidor de festes.** *Joan Josep Trilles i Font*
6. **La importància del Patrimoni Cultural i la seua Gestió com Intangible Comunicatiu i Instrument de projecció de la ciutat.** *Estela Bernad Monferrer*
8. **Jaume I i Castelló.** *Ximo Górriz Plumed*
10. **Escultures en ferro de Jacint Domínguez.** *Patricia Mir*
11. **Castelló: venir, veure, viure.** *Juan Manuel Badenas*
12. **Personatge: Agustí Gasulla Borrás.** *Colla de Dolçainers i Tabaleters "Xaloc"*
13. **Toni el Figueró.** *Fèlix Franco Pomares*
14. **Rascanya.**
15. **Personatge: Paco Bausà.** *Paco Bausà Chover*
16. **Magdalena 2010.** *Programa FCC.*
18. **Xafardecolles.**
19. **Vocavulgarí Coller: lletra "M".** *Antoni Àguila i Fillol*
20. **Informació Dolçaina i Tabal.**
23. **Imatges Trobada Veïnal de Dolçaina i Tabal.**
24. **Imatges guinyot / Tennis taula Magdalena 2010.**

El Palau de la Festa

El nou Palau de la Festa que es construeix a Castelló i que -sembla- entrarà en servei el proper any 2011, suposa la realització d'una vella aspiració de la gent més directament implicada en la festa i, per extensió, de la immensa majoria dels castellonencs.

No entraré ací a parlar de metres quadrats ni a descriure les diverses dependències del nou recinte, qüestions aquestes que seran tractades amb l'adequada extensió i el degut coneixement del tema en propers números de "Plaça Major", però sí que vull fer un parell de consideracions sobre l'impacte positiu que, sense cap dubte, aquesta nova infraestructura ha de tenir per al món de la festa de la nostra ciutat.

La Junta de Festes, els ens vinculats i tot l'ample ventall de col·lectius que amb el seu treball durant tot l'any fan possible la realització de totes les manifestacions festives que ofereix la ciutat, tindran en el Palau una immillorable base d'operacions que permetrà facilitar i coordinar llurs diverses activitats, amb una eficiència i una funcionalitat molt superiors a les que ofereixen les instal·lacions que actualment hi han dedicades a aquests menesters.

Un segon aspecte, importantíssim i novedós, que aportarà el Palau és la creació del Museu de la Festa, un espai que permetrà mostrar de manera digna i didàctica la feina de molts castellonencs que al llarg dels anys han anat aportant a les festes de la ciutat el millor de la seua creativitat i de la seua il·lusionada dedicació.

No ho he vist especificat en les descripcions que ha publicat la premsa de les dependències del Palau però estic convençut que, be com a part del museu o com a dependències annexes, s'hauran previst les corresponents biblioteca, fonoteca i videoteca on donar cabuda i adequada conservació a la ingent quantitat de materials que en aquests àmbits ha generat la festa durant molts anys, i que encara estiguem a temps de poder recuperar. Es tracta de llibres, llibrets, revistes, gravacions, filmacions, etc. etc. que ara es troben repartits en molt diversos llocs i que caldria compilar i classificar en unes instal·lacions *ad hoc* on estigueren a l'abast de tothom que ho vulguera consultar.

Si a tot el que hem dit sumem les previstes aules de formació i Centre d'Estudis, resta ben patent que el Palau de la Festa ens dotarà d'una eina molt valuosa per a la promoció i dinamització de totes les festes de la ciutat. Una eina amb la qual la tècnica i la modernitat estaran al servei de la cultura popular i les tradicions més arrelades del nostre poble. És, doncs, un motiu de gran satisfacció per a tota la gent festera i, alhora, un repte per a que siguem capaços de projectar cap al futur les expectatives i la gran potencialitat que la festa de Castelló atresora.

Albert Sánchez-Pantoja

Amb el suport de la

 GENERALITAT VALENCIANA
CONSELLERIA D'EDUCACIÓ

ENTREVISTA

PARLEM AMB, JOAQUIM BALTASAR TORRES NAVARRO (Grau de Castelló, 1954)

Per Joan Josep Trilles i Font

A pocs dies de la setmana gran de festes, a un any del que serà orgull de tot Castelló, del nostre Palau de la Festa, volem parlar amb el regidor de festes, amb Ximo Torres, home compromès amb la festa, grauer de soca i moro convertit. Ell ha estat culpable, i sóc testimoni, de que molta gent que vivim dia a dia el món de la festa, creguem en ella, en les persones i les entitats que representen, doncs sempre ens han fet costat.

* * *

JJ- Per començar, qui és Ximo Torres?

XIMO- Fill de ferroviari, mon pare va ser el darrer cap de taller de l'estació del Nord, d'ascendència marinera. Sóc diplomad en comptabilitat financera i tècnic tributari, treballo com a assessor fiscal. En l'actualitat sóc Tinent d'Alcalde Districte Sud, Regidor de Seguretat Pública i Regidor de Festes.

JJ- Ximo, què fa un grauer com tu en el món de la política?

XIMO- Quan un ha estat en diferents col·lectius i vol que la seua ciutat siga la millor es compromet a treballar per ella perquè així siga, per això estic en política.

JJ- Com ho porta la teua gent?

XIMO- La meua gent, la meua dona Inma i el meu fill Ximo ho duen bé; saben que la política m'agrada i estan amb mi en tot.

JJ- Has estat Tinent Alcalde del Grau i Regidor de Festes?

XIMO- L'haver tingut la sort de ser el Tinent d'Alcalde del Grau per a un Graguero és una satisfacció immensa, però ara estic en altres responsabilitats de govern i, com sempre, amb moltes ganes i fent realitat altres projectes de ciutat.

JJ- Jo ho tinc clar, parlem de festes que és el que ens ocupa, com veus la salut de la festa a Castelló?

XIMO- Castelló té una salut envejable pel que fa a festes, he de recordar-te que estem immersos en una crisi tremenda i no obstant això la gent de la festa segueix treballant i lluitant, Castelló és una ciutat festera per excel·lència, per això

Mascletà - Magdalena 2009

Magdalena 2009

l'Ajuntament de Castelló amb el nostre Alcalde Alberto Fabra al capdavant sempre estarem al costat de tots els col·lectius festers.

JJ- Creus que hi ha química entre els col·lectius festers? Formen part de la societat civil implicada amb la ciutat?

Amb la Col·laboració de:

FUNDACION
DAVALOS • FLETCHER
"LA FUNDACION DE CASTELLON"

ENTREVISTA

Filà d'En Trilles

Filà d'En Trilles

Homenatge a Tombatossals 2009

XIMO- Jo pense que sí, i en aquests moments més que mai, tant Gaiates, com Colles i altres organismes estan en perfecta sintonia.

JJ- Tu també estàs molt implicat en les Penyes del Grau, com trobes aquest col·lectiu del què formes part?

XIMO- Com a membre de la Colla "El Polp", a les Colles i Penyes del Grau les trobe amb bona salut, tenint en compte que les festes del Grau són diferents pel que fa a les de Castelló, per la seua característica d'espectacles tradicionals com el Bou al Carrer, no obstant això al Grau la crisi sempre es nota més per ser un districte mariner, si hi ha pesca la gent té més recursos i això sempre repercuteix.

JJ- I el futur dels bous al carrer?

XIMO- Per molt que s'obstinen alguns partits polítics i col·lectius el bou al carrer ha d'existir, no podem eliminar d'un cop de ploma les nostres tradicions per això cal seguir lluitant per a mantenir-les.

JJ- Què vol dir això de "Filà d'En Trilles", a quina conversió es deu? Tens més aficions?

XIMO- El Grau per ser ciutat amb mar en l'antiguitat els moriscs s'endinsaven per la mar i saquejaven les alqueries. La partida d'En Trilles era una zona per la qual s'endinsaven, d'ací va sorgir el nom de la nostra fila del Grau.

JJ- Tornem a la festa, quina evolució has trobat al món de la festa durant aquests anys?

XIMO- Les festes de la Magdalena per ser unes festes

Filà d'En Trilles

ENTREVISTA

Roda premsa Nit de Sant Joan 2009

Trobada veïnal dolçaina i tabal Gaiata 1 Brancal de la Ciutat 2009

Host del Castell Vell - Alcaid 2009

fundacionals, tenen poc que evolucionar però sí que innovar, per això la junta de festes abrigallada per colles i altres vinculats any rere any preparen els millors actes que es puguin realitzar acollint-se a uns pressupostos.

JJ- Penses que el futur de la festa el tenim assegurat?

XIMO- Clar que sí. No en tinc cap dubte.

JJ- Castelló és una ciutat gran, creus que cal canviar alguns aspectes de la festa per dinamitzar-la?

XIMO- Pense que no, la festa està ben estructurada, com et deia anteriorment.

JJ- El Palau de la Festa, Museu, Centre d'Estudis, ... ajudaran a donar dignitat i prestància a la festa, sense deixar de costat cap perspectiva?

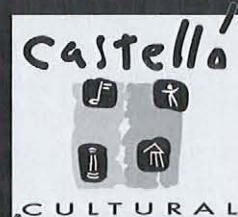
XIMO- Castelló necessitava del Palau de la Festa, on estaran situats El Museu, El Centre d'Estudis Tradicionals, però també les dependències de la Banda de Música i els despatxos de la Junta de Festes, Federació de Colles i, mira

si donarà dignitat a la festa que va a ser un referent en tota la Comunitat Valenciana i m'atreviria a dir que en tota Espanya.

JJ- Per acabar, parla'ns del futur, quins projectes tens?

XIMO- Seguir treballant per Castelló que és el més bonic que li pot passar a un Polític.

Amb la Col·laboració de:

LA IMPORTÀNCIA DEL PATRIMONI CULTURAL I LA SEUA GESTIÓ COM INTANGIBLE COMUNICATIU I INSTRUMENTAL DE PROJECCIÓ DE LA CIUTAT

Per Estela Bernad Monferrer

A l'hora d'abordar el present article, s'ha tingut en compte la importància de les tradicions i folklore dels pobles com intangible patrimonial comunicatiu que en molts casos són el complement perfecte a uns recursos territorials turístics singulars, i que en altres supòsits, tot i això, suposen l'argument central en els processos de creació d'imatge de marca d'una destinació turística.

És a dir, en l'actualitat, està fora de dubte, el fort potencial que suposa el patrimoni cultural de les ciutats, tant el tangible com l'intangible, pel que es converteixen en instruments comunicatius intencionals que són generadors de recursos econòmics a través de l'activació de béns patrimonials amb finalitats turístiques.

Les festes populars són demostracions identitàries, singulars i pròpies d'un poble i, en aquest sentit, resulten decisives en el fonament d'identitats territorials tan necessàries en els processos de construcció de marca pels territoris. D'aquesta manera, el folklore com bé intangible d'interès cultural comprèn les creacions de l'esperit que integren el patrimoni cultural de la ciutat i que recullen llegendes i costums tradicionals que hagen estat transmesos consuetudinàriament, com fires, festivitats, celebracions i altres esdeveniments. això ha d'unir-se el fet que és necessari tenir una cultura més oberta a noves pràctiques i d'aquesta forma s'ha de diversificar el pressupost en el camp comunicatiu per a la gestió dels intangibles, com en el cas de la bona

Nit Màgica

Bandes Internacionals

comunicació d'aquests esdeveniments culturals com són les festivitats tradicionals, la seua bona gestió comportarà la construcció d'una reputació reeixida per a la ciutat i amb beneficis.

Les festes populars són una excel·lent oportunitat de promoció de la ciutat i de les seues possibilitats turístiques. Els esdeveniments impliquen "consum territorial" i, per si mateixos, ajuden de forma decisiva a consolidar imaginariis col·lectius, els quals acaben resultant capitals en el procés global de construcció de marca de ciutat.

Tinguem en compte que una part important de la identitat del ser humà li ve donada per les tradicions, usos socials, rituals i actes festius que l'identifiquen com a col·lectiu dins de la història, situant-lo en el temps per a les generacions futures. Tots aquests elements formen part de la identitat i cultura d'una societat, sent un dels seus actius més importants.

Si a això unim que en l'actualitat ha augmentat el temps d'oci de les persones, així com el seu poder adquisitiu, comprendrem que dia a dia l'ésser humà, ja cobertes les seues necessitats bàsiques, es preocupe d'altres qüestions que li permeten acostar-se cada dia més a una oferta cultural amb la què enriquir experiències i contribuir a l'enriquiment personal, a través de l'oci i gaudi.

Això ha promogut que s'haja augmentat també l'activitat d'empreses i institucions, tant privades com públiques dedicades a la Indústria Cultural, ja que aquesta indústria engloba diferents activitats que fan que l'oferta que comprèn, recull des de la gastronomia a

Sang dels moros

Nit de Sant Joan

activitats museístiques, religioses o profanes, vinculades amb les festes i les tradicions populars.

En aquest sentit, és fonamental reconèixer el valor com patrimoni cultural immaterial de tot aquest conjunt de tradicions que agermanen als pobles dotant-los de diferenciació enfront d'uns altres, permetent que la seua diversitat cultural inherent al seu grup els identifique com a comunitat i els reconegue com a cultura pròpia que es transmet de generació en generació i que els dona senyal d'identitat i continuïtat, i arrelament amb el seu entorn, territori i història.

D'aquesta manera, el patrimoni cultural d'una societat es converteix en una eina fonamental per a la mateixa, pel que és necessari la seua recuperació, conservació i difusió, per a dotar d'identitat a aquesta així com per a obrir-li nous camins lligats a la comunicació i al turisme. Per aquest motiu, el patrimoni cultural ben gestionat, té un sentit d'utilitat social tant pel seu caràcter identificador del col·lectiu com per ser un element imprescindible per al seu desenvolupament i continuïtat.

El patrimoni cultural immaterial es manifesta, en una sèrie d'àmbits i en concret, en aquells vinculats amb les festivitats, tradicions i festes populars, tant en expressions orals, com música, rituals etc. que diferencien el territori i atreu a un nou turisme cada vegada més informat i que busca el distintiu i sorprenent, acompanyat d'una bona oferta cultural alternativa (gastronomia, espectacles etc.).

Les festes tradicionals suposen un actiu importantíssim i diferenciador del territori, pel que són intangibles comunicatius de fort potencial generadors de recursos econòmics a través de l'activació de béns patrimonials amb fins turístiques. En aquest sentit, la gestió responsable d'aquest patrimoni intangible i la seua explotació turística, pot contribuir a l'enfortiment de la identitat dels seus habitants. Per aquest motiu, s'ha de realitzar una important tasca de comunicació per a donar a conèixer aquest actiu,

doncs en molts casos suposen l'argument central en els processos de creació d'imatge de marca d'una destinació turística (Pensem en els *San Fermín*s i Pamplona, les Falles i València o Els Carnavals i Rio de Janeiro entre altres) o un complement fonamental al seu atractiu territorial (la Magdalena i Castelló).

A) Es tracta d'una garantia per a poder preservar el patrimoni de costums i tradicions particulars, que d'una altra manera es perdrien i així poder passar-lo com llegat per a les noves generacions.

B) Suposa una diversificació de l'oferta i la desestacionalització de la demanda, així com un aprofitament d'infraestructures que d'una altra manera quedarien inactives.

C) Permet la potenciació correcta de la gestió del patrimoni tradicional que implicarà una millora important de la imatge percebuda de la ciutat i el seu entorn.

Amb tot això es desprèn que les festes populars constitueixen un motor addicional per a l'economia dels territoris on es desenvolupen, així com un pilar bàsic per a la supervivència de certes indústries (sobretot artesanals) que d'altra manera haurien desaparegut.

En línies generals, les festes populars han de ser valorades des de punts de vista diferents a aquells que únicament les vinculen a l'oci i gaudi, ja que són molt més que festes, són generadores de riquesa per a molts sectors de l'economia i de projecció, a més d'imatge per als territoris on es desenvolupen, convertint-se en una font de promoció turística inesgotable i encara per desenvolupar.

Amb la Col·laboració de:

Bancaixa
Fundació Caixa Castelló

HISTÒRIA

JAUME I i CASTELLÓ

Per Ximo Górriz Plumed

Sàpien tots que Nos, Jaume per la gràcia de Déu rei d'Aragó, Mallorca i València, comte de Barcelona i d'Urgell i senyor de Montpeller, per ens i els nostres donem llicència i íntegra potestat a vós, dilecte nostre Ximén Pérez d'Arenós, lloctinent nostre en el regne de València, perquè pugueu canviar la vila de Castelló de Borriana a qualsevol lloc que us semble dins del terme del mateix castell de Castelló. Concedint a tots els pobladors que en aquesta vila habitaren o en ella tingueren cases i horts, els tinguen ells i els seus successors perpètuament francs i lliures sense cap cens, tribut, ús, servei i qualsevol altra exacció, la qual a nosaltres i als nostres o altres persones per aquestes cases i horts mai estiguen obligats a pagar. Donada a Lleida a sis dels idus de setembre de l'any del Senyor 1251.

Abans de l'arribada de Jaume I, ja hi ha una ocupació cristiana del castell (finals de segle XI), que per aquestes dates és en els documents *Castilgone ripa di mare*. El Cid i el rei aragonès Pere I porten a terme aquesta conquesta. En morir el Cid, arriben els almoràvits i s'acaba aquesta etapa.

El castell i vila de Fadrell (termes actuals de Castelló i Almassora) passen a les mans de Tortosa el 1178 (catedral de Tortosa).

El 1233, conquesta cristiana del castell de Castelló. No tenim documentació que parli d'una batalla pel nucli del Castell Vell. Jaume I l'hi lliura molt prompte al seu parent el comte Nuño Sancho, senyor del Rosselló.

El 1239, Nuño Sancho concedeix la carta de població a 54 persones a les quals s'atorguen terres i cases, així com permís per a construir una vila amurada entorn de l'alqueria mora de *Benimahomet*.

El 1244, Jaume I dona la vila de Castelló al convent de Sant Vicent de la Roqueta de València, l'església que havia

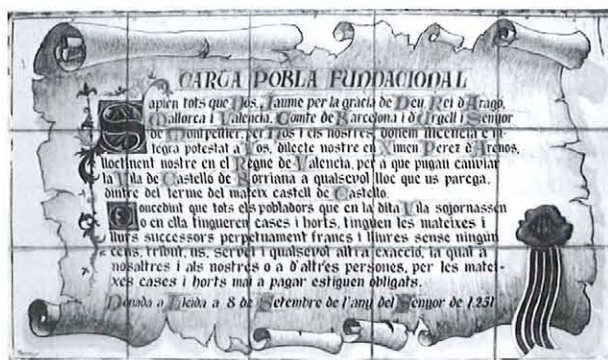
assolit sobreviure sota el poder musulmà en la ciutat i que era depenent del monestir de San Victorián, a Osca, considerat pels historiadors com el més antic d'Espanya i amb gran influència en aquell moment, per l'impuls de Cluny.

El 1247, els moros valencians d'Al-Azraq es revoltent, i Jaume I decreta la seua expulsió. El terme es queda buit de població, perquè la repoblació de Benimahomet només va tenir efecte limitat.

En aquest moment, la incipient vila sembla passar per moments difícils.

Però per aquells anys, ja configurat el Regne de València i amb Jaume I al zenit del seu poder, el monarca signa a Lleida un document el 8 de setembre de 1251, erròniament conegut com carta-pobla. A través d'aquest document, el

de nos pel dret que cia i hama:-

HISTÒRIA

privilegi de trasllat, el rei en persona canvia el curs de la nostra història local, atorgant al seu lloctinent en el nou Regne, Ximén Pérez d'Arenós, la possibilitat de "canviar" la vila de Castelló a qualsevol altre lloc del terme.

El 22 de febrer de 1252, durant una visita a Onda, el rei concedeix l'exempció del pagament de certs tributs als habitants de les alqueries que conformen el terme. Entre elles estan Taxida, Benihayren, Almalafa, Binaciet o Benimarhua, entre altres. Són alguns dels primers estímuls amb què el rei volia afavorir el poblament de la Plana.

El 7 de juliol de 1258, Jaume I, de camí cap a Barcelona, està per primera vegada a Castelló, però no sabem quants dies va durar la seua estada a la vila. El camí reial no passava per la vila, sinó per la partida de Benadressa. De Borriol es passava per allí cap a Vila-real.

El 16 de març de 1260, Jaume I dóna llicència reial al prior de Sant Vicent i als veïns de Castelló per a construir un camí que ha d'unir la vila amb el mar. És el primer antecedent del Camí Vell del Mar. És un indicatiu de la incipient activitat mercantil en la costa, on prompte començarà a sorgir el poblat del Grau, i és molt indicatiu de l'interès del monarca en el creixement de la vila.

El 2 de novembre de 1260 hi ha altra visita reial, durant la qual atorga llicència per a traslladar el pes i l'almodí de Morella. Així mateix, el Conquistador aprova la construcció de 50 obradors en la plaça del Mercat.

El 13 de gener de 1268, Jaume I regula els drets dels veïns de Castelló en mesures per a comprar sal, mercaderia sotmesa a estanc que els castellanencs havien de comprar en una de les nou gabelles del Regne, situada a Borriana.

El 9 de maig de 1269, concedeix el permís de celebració d'una fira a Castelló, que ha de començar vuit dies abans de Sant Lluç (el 10 d'octubre) i durar deu dies consecutius. És l'arrencada de la nostra fira de Tots Sants, que ha tingut moltes ampliacions i canvis de calendari.

I hi ha registrada una última estada del rei del 12 al 22 de gener de 1271

Finalment, és importantíssim per al desenvolupament urbà de la vila el document datat a València a 17 de febrer de 1272. Jaume I autoritzava a alçar un raval en la part oest del nucli urbà. Així sorgiran els carrers d'Enmig i d'Amunt. El mateix monarca que havia possibilitat el trasllat al pla; només dues dècades més tard veia com les 845 brases en què s'havia fixat la primera muralla de la vila es quedaven

curtes per a acollir la seua creixent població.

Uns anys més tard, el 1287, Alfons III farà donació al monestir de Poblet del convent de Sant Vicent de la Roqueta de València, i amb ell, de la vila de Castelló. Deu anys després, el 1297, l'abat de Poblet ven el castell i la vila de Castelló al rei per 290.000 sous, una suma a la qual la vila va contribuir amb 40.000 sous. Amb aquest acte, la ciutat passarà a la jurisdicció reial. I en aquells dies, el curs de la història de la ciutat ja haurà canviat per a sempre.

No és ociós dir que el rei canvia el curs de la història de Castelló. És fàcil dir-lo avui, però ja en els primers anys s'adverteix la

transcendència de la decisió:

- En els trenta anys següents al privilegi de trasllat, el nucli urbà absorbeix les alqueries de Benimahomet i Benirabe. Entre 1239, any de la carta de població, i 1282, es coneixen els cognoms d'una cinquantena de veïns en el nou Castelló. El nombre, multiplicat pel coeficient 3,5 (del 'foch') donaria un total d'uns 175 veïns.

- Els nous pobladors amplien les terres conreades, en secà, horta i marjal.

- Es passa del règim senyorial a la sobirania municipal, amb les llibertats i privilegis que donen els reis: el 1284, fa ara 724 anys, el rei Pere III atorga a Castelló la facultat de nomenar al justícia, jurats, escrivà, mustaçaf i sequier. Naix la institució municipal, que més tard es convertirà en ajuntament. I la ciutat creix.

El pas efectiu del castell al pla s'ha fixat per la tradició popular en la nit del tercer diumenge de Quaresma de 1252. Deixant la llegenda d'un costat, el trasllat és molt ràpid en termes històrics. La prova? El 1320, quan Jaume II li dóna el castell i terres annexes a Jaume de Trullols, s'aplica ja el nom de Castell Vell. Igualment, el 1378, quan es parla per primera vegada en documentació coneguda del romiatge, es parla de la processó del Castell Vell.

Amb la Col·laboració de:

FUNDACIÓ MUNICIPAL DE FESTES
JUNTA DE FESTES DE CASTELLÓ

ESCUPTURES EN FERRO DE JACINTO DOMÍNGUEZ

Per Patrícia Mir

El Centre Municipal de Cultura de Castelló albergà l'exposició 'TRANSFOR-ferro' d'escultura de l'artista castellonenc Jacinto Domínguez sota el títol de transformació ferro. Les seues obres estan elaborades amb ferro rebutjat i inspirades directament en l'estudi de la volumetria.

L'escultura en ferro té una feliç trobada amb l'art en l'època de les avantguardes. Pablo Gargallo està considerat el precursor de l'escultura en ferro, tot i que és el català Julio González qui eleva amb la seua genialitat l'element ferrós a l'olimp dels materials preciosos. Una legió d'artistes treballa des de llavors modelant les dures xapes en les que cal destacar la personalitat transgressora del peruà Raul Rutti. Un univers de possibilitats al què s'ha pujat el castellonenc Jacinto Domínguez Lluna que ha presentat en societat el resultat de prop d'un any de remolí creatiu.

Les primeres escultures de Domínguez denoten les seues ànsies per provar-ho tot, però també la seua formació en el dibuix tècnic i la seua vinculació laboral amb la matèria oxidada. El castellonenc podria incloure's en el que es coneix com l'art del reciclatge, puntes de ferro rebutjades per a la comercialització i oblidades en el seu magatzem que es transformen en objectes de perfils capritxosos i referències a la naturalesa i la quotidianitat de l'artista.

Un grup d'escultures antropomòrfiques reben l'espectador. L'infranquejable guerrer 'Samurai' amb la vestimenta elaborada a base de xapes amb protuberàncies, un 'Corredor de maratón' de potents glutis i la divertida 'Pantera Rosa robotitzada' van ser les responsables de la iniciació de Domínguez en l'escultura en ferro. Més tard les peces perdrien la corporeïtat en detriment d'un joc de volums més depurat. La parella de peces 'Un home amb càrregues' i 'Els seus fills' incorporen la sensibilitat de l'artista i la preocupació per l'ésser humà, aclaparat per la càrrega i les responsabilitats.

Un altre grup d'obres aparellades és la 'Dona asseguda' i el 'Home gran', dos treballs de línies més minimalistes, on l'estretor de formes femenines contrasta amb l'ancià, perforat per l'arc de la vida expressat en una forta gèpa. En el capítol faunístic Domínguez concep un 'Porc espi' de línies creuades entre si i 'Invertebrat', una peça de tons negres amb planxes de ferro treballades per crear volums més compactes de

disposició paral·lela i diagonal. Interessant també la versió de la 'Mutació de l'invertebrat'. La sèrie de ballarines com va fer Degas i, sobretot, les obres inspirades directament en Kandinsky obren a l'artista un camí més creatiu per explorar les possibilitats volumètriques a partir de l'harmonització dels elements geomètrics.

Domínguez és un artista preocupat per la volumetria del conjunt en el seu valor estètic, sense oblidar l'afany narratiu amb el que interpel·la directament a l'espectador. Línies rectes i corbes economitzades i harmòniques. Com diu l'artista, "una línia no és només una continuïtat de punts, és una imatge mental que l'escultura retorna com un espill".

TRANSFOR-ferro

Jacinto Domínguez

21 enero al 7 febrero 2010
Centro Municipal de Cultura

Inauguración, día 21 a las 20 h.
de 10 h. a 14 h. y de 17 h. a 21 h. sábados tarde y festivos cerrado

CASTELLÓ: VENIR, VEURE, VIURE

Per Juan Badenas Carpio

Aquest és el lema de la petita pel·lícula que va ser projectada, com a primícia, fa poques setmanes en la Diputació de provincial, en ocasió de la presentació de l' "Estudi de Prospectiva de Castelló: horitzó 2020". Aquesta curta pel·lícula (que dura escassament cinc minuts) conta la història d'una jove que en un moment de crisi personal, deixant enrere una etapa de la seua vida que podria considerar-se conclosa, arriba a un lloc on el clima, els paisatges, l'arquitectura, la història, la saviesa de la seua gent, la seua gastronomia, els seus costums, la seua manera d'ésser i, potser també un nou amor, fan que decideixi obrir un restaurant i quedar-se a viure. Aquest lloc, en abstracte, és la província de Castelló.

La pel·lícula, òbviament, pretén ser una metàfora que permete il·lustrar algunes possibilitats de desenvolupament econòmic i territorial de la nostra província. Vivim en una època on les idees ja no es transmeten per si mateixes. Els últims fulgors de l'idealisme (més o menys pur) es van apagar amb el declivi dels principis (i metàfores) de maig del seixanta-vuit. Avui de res serveix un bon discurs si als destinataris no arribarà el missatge, si no va acompanyat dels gestos necessaris que permeten captar la seua atenció. En aquests temps difícilment es pot representar una projecció del futur si no va acompanyada d'un petit joc d'emocions i sentiments que ens serveixen d'introducció per a les idees. Com sosté Eduard Punset, "les emocions són com una espècie de reactiu que ha permès als éssers humans assimilar amb major rapidesa i eficàcia certes situacions". Aquesta és una gran veritat i ara que la coneixem no hem de deixar d'aprofitar-la.

Un dels majors atractius de Castelló està constituït pel saber viure de la seua gent. Aquest saber viure, com no podia ser d'altra manera, és una conseqüència de la nostra herència històrica i cultural i, de les nostres tradicions. Per això m'emociona que durant la presentació d'una Gaiata en la Pèrgola, per exemple, aparegue en l'escenari una iaia que conte a la seua néta com eren els personatges i la funció que realitzaven als mateixos carrers de la nostra ciutat (un forner, un vigilant, el què apedaçava les xarxes de pesca o, sense anar més lluny, un llaurador). Les generacions presents necessiten saber perquè la seua vida és com és i que si som com som és perquè hi ha hagut una tradició cultural a la què han estat fidels els nostres avantpassats. Aquest és un dels nostres més importants valors, és el que ens singularitza i ens fa únics al món. La festa és emoció i com a tal té la funció de transmetre d'una manera ràpida i efectiva un conjunt de valors, principis i tradicions que d'una altra manera difícilment es podrien aconseguir

explicar. Entre altres coses perquè ara tots vivim a massa velocitat, gairebé no tenim temps de parar-nos a escoltar. Per això són tan importants les festes i per això tenim l'obligació de cuidar-les i mantenir-les. En això ens va part del nostre futur i la nostra pròpia posició en el món.

Amb la Col·laboració de:

CAIXA RURAL CASTELLÓ

Fundación
San Isidro

PERSONATGE

X HOMENATGE DE LA CIUTAT DE CASTELLÓ A LA DOLÇAINA I EL TABAL AGUSTÍ GASULLA BORRÁS

Per Colla de Dolçainers i Tabaleters "Xaloc"

El proper dimecres 10 de març, a les 19,30 hores, en la plaça Major de Castelló, dins dels actes programats en les festes de la Magdalena 2010, es farà l'homenatge a Agustí Gasulla Borrás.

Agustí Gasulla Borrás, tabaleta de la Colla de Dolçainers i Tabaleters de Castelló des de la fundació del grup, i percussionista de la banda Unió Musical del Cercle Mercantil de Castelló, ens va deixar ja fa un temps. Morellà de naixement, encara que vivia a Castelló, era conegut al seu poble natal com "gaiteret", en honor al seu pare "gaiter" (dolçainer a Morella), encara que en realitat va ser la percussió l'instrument que van tocar.

Agustí va acompanyar a més, al dolçainer Miquel Ferreres Masplà, quan la ciutat de Castelló va retre homenatge a Ferreres en la III Edició de l'Homenatge de la ciutat de Castelló a la Dolçaina i el Tabal en un acte com aquest, Agustí el va acompanyar a la percussió.

Cal dir que l'any 1977 es dona un ressorgiment de la dolçaina a Morella de la mà del Fill de Miquel Ortí, Antoni, al costat de Jesús Royo, Julià Pastor i Miquel Ferreres i com no podia ser de cap altra forma, Agustí Gasulla va ser el percussionista, grup de vital importància en recuperar peces i assajar les noves generacions de gaiters, que al seu torn han servit i serveixen de referència a les següents generacions. En aquest recorregut va ser una fita el 1987 l'enregistrament del disc "Morella Tocs Tradicionals de Dolçaina".

Agustí, persona de caràcter obert, amic dels seus amics, component vital de la Penya la Pinta, grup de gran solera, amb més de 50 anys d'existència, ubicada a la capital dels Ports, són molts els que recorden Agustí a les festes de la Mare de Déu d'Agost amb la seua disfressa amb pijama de ratlles blau i blanc en el cercavila amb la cucafera (la cuca, com es coneix familiarment, és un tipus de drac fester que integre gran quantitat de fotografies del fons festiu de la penya, segons diuen, tan fotografiada com el castell de Morella).

Més a baix, a Castelló, on han nascut durant aquests últims anys més de 15 grups de dolçaina i tabal, especialment els tabaleters, han tingut en el company Agustí un exemple per continuar la tasca d'un dels pioners del tabal a la nostra ciutat, ciutat que en aquesta ocasió li brinda aquest senzill homenatge.

TRADICIONS-CARRER D'AMUNT

TONI "EL FIGUERO"

Per Fèlix Franco Pomares

Seguim parlant amb personatges del nostre Castelló més íntim, del carrer d'Amunt i ens acostem a Antonio Sebastián Nebot, Toni "El Figuero" (1947), actual "*Bacalao Maravillao 2009*".

Els seus pares Antonio i Anita, als anys quaranta ja treballaven al forn de *Mousana*, a la ronda del Millars, on actualment està *El Cisne*. Amb sa mare treien al carrer la paradeta de figues i recorda amb enyorança, quan vivia al carrer del Comte de Noroña, que el dia de Sant Josep penjaven una branca de llozer amb bunyols, aquesta tradició perdurà fins fa deu anys quan va marxar a viure a Penyeta Roja.

Toni portava figues a tots els establiments, i tots els dilluns ficaven paradeta al Mercat, mentre treballava a la papereria de la Gavina, al carrer d'Amunt. Tots els caps de setmana ajudava a sa mare, i aquí ja apareix la que seria la seua dona, Paquita Cardo Martínez, que tot sent la seua núvia, ajudava més que ningú. En morir la *sinyo Anita*, es qüestionà seguir la tradició i decideix deixar la papereria i treballar les figues albardaes.

Parlar de figues albardaes, es parlar de Toni i Paquita, els trobem a les festes de carrer, a Moró, al Màster de Golf, a Marina d'Or, a Congressos, a la Universitat Jaume I... a qualsevol esdeveniment on cal que aquest dolç de Castelló, que en alguns pobles anomenen *bunyol amb figa*, ha d'estar representat.

Recorda als anys quaranta quan acompanyava als seus pares a Sant Roc de Canet, amb la *figa i el dolcet*, anaven amb el senyor Antonio a muntar la paradeta amb el carro i el burro. Hui en dia aquesta delícia està present també a les nostres festes, al Mesó del Vi trobem a Toni i Paquita fent figues albardaes. El dia de la Romeria la producció

s'incrementa, estan tota la nit del dissabte treballant per a que la Corporació Municipal, Colles i la Cafeteria Star a la plaça Major, tinguen a punt la figa albardà. Ens conta que al passat Sant Antoni al Grup Sant Agustí va fer 1500 figues.

Són joves encara, i tenim tradició per temps, els seu fill Antonio José els ajuda, és Cap de Cuina de *Masia Mascarós*, està també ferit de tradicions, però ... Ells tenen clar que és rentable, poden viure, però el que és més important, és que poden fer el què vulguen, els hi dona molta llibertat i, a més, viuen en primera persona la tradició heretada dels seus pares.

Ah, m'oblidava, quan li demanem pel secret, ens contesta: *bones mans i tindre paciència*.

Amb la Col·laboració de:

MÚSICA

RASCANYA

Rascanya són una engrescadora formació de música d'arrel on la música, les veus i el ball es combinen de manera artesanal per fer passar una estona de sana disbauxa i diversió, al públic assistent.

Amb breus explicacions i l'ajuda d'un *mestre de ball*, qualsevol persona amb ganes de passar-ho bé serà capaç de ballar al compàs de les polques, pasdobles, valsos, cercles, tarantel·les...

Rascanya és una formació on predomina el gust i la passió pel ball i després de molts anys d'aprenentatge i assimilació de balls de tot arreu, han sabut transmetre els seus coneixements de manera pràctica i senzilla a la gent que els escolta, provocant així que qualsevol persona sense cap noció prèvia, siga capaç de ballar i passar una estona divertida.

L'objectiu principal dels concerts de Rascanya és que tant músics com balladors i balladores passen una estona de gaudi i distensió tal i com s'ha fet des de fa molts anys; cantant, tocant i ballant.

Més informació a:

www.rascanya.org i www.myspace.com/rascanya

PERSONATGE

FRANCISCO BAUSÁ FUENTES

Per Paco Bausá Chover

Exposició quadres de llana a l'Ajuntament

M'ha demanat Juanjo Trilles, una ressenya de l'autor de la portada actual, doncs bé, Juanjo et diré que aquest quadre juntament amb molts altres, l'artífex és mon pare, Francisco Bausá Fuentes que va néixer a "vora sèquia" al costat de l'antiga estació de la Panderola i del parc de bombers, el 25 de febrer de 1.923, tenia 85 anys quan ens va deixar.

Es sentia molt de la seua terra, sempre li agradava comentar els avenços que es produïen, els canvis i avenços del seu estimat Castelló.

Treballant dur "tota la vida" fins a la seua jubilació i molt enamorat de la meua mare Tomasita Chover García.

En les seues aficions sempre fou un "manitas", igual et feia un cofret tallant la fusta d'una caixa de *Farias*, com una làmpara amb ampolles de cervesa... i pintava alguna que altra aquarel·la.

Els quadres fets amb llana, com el de la portada d'aquesta revista, fou arran de tenir mostres de cabdells de colors

que tenia, era representant de teixits... Encara no havia acabat un, ja estava pensant com seria el següent.

És un, si es pot dir estil, poc vist, de molta laboriositat i paciència, aquesta fou en els seus últims anys la seua major distracció.

Agraeixo a la Federació Colles de Castelló en el meu nom i en el dels meus germans, la publicació en la seua revista "Plaça Major" d'un quadre del nostre pare, amb la nostra Magdalena com a referent, un senzill testimoni que a molt segur estaria orgullós de la seua difusió.

Amb la Col·laboració de:

MAGDALENA 2010

ACTES OFICIALS FEDERACIÓ COLLES DE CASTELLÓ - FESTES DE LA MAGDALENA 2010

- **Divendres 5 de març**, a partir de les 22:00 h **MUNTATGE DE CADAFALS** als carrers Sant Roc i Sanahuja.
- **Dissabte 6 de març**, participació de les nostres colles i l'Escola de Dolçaina i Tabal de Castelló al **PREGÓ**.

- **Diumenge 7 de març**, farem junts **LA ROMERIA DE LES CANYES** i **LA TORNÀ**.
- **Diumenge 7 de març (nit)**, tots a animar a la **Desfilada de Gaiates** als Cadafals.

Pregó Magdalena 2009

Tornà-Magdalena 2009

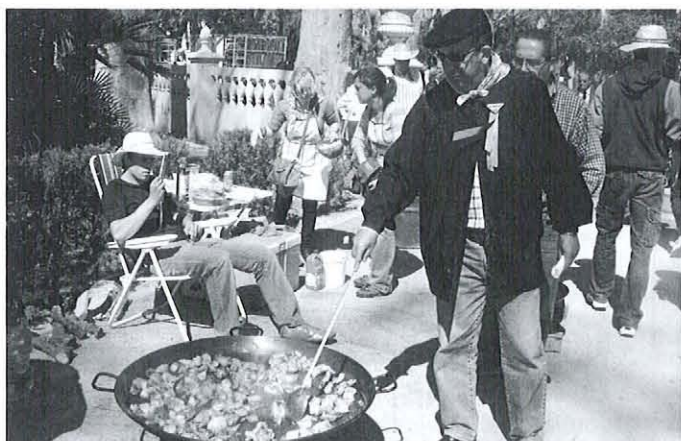
MAGDALENA 2010

- **Dilluns 8 de març**, els nostres carros engalanats desfilaran pels carrers de Castelló i l'Escola Municipal de Dolçaina i Tabal obrirà el **PREGÓ INFANTIL**.

Pregó Infantil-Magdalena 2009

- **Dilluns 8 de març**, a partir de les 16:00 h **PUJADA AL FADRÍ**, organitza la Colla "Pixaví".
- **Dilluns 8 de març**, a les 21:00 h en la Pèrgola **SOPAR DE COLLES**. Lliurament dels trofeus del Tennis Taula i del Futbol Sala.
- **Dimarts 9 de març**, la Colla del Rei Barbut organitza al Parc Poliesportiu de Jocs Tradicionals del Boli (junt al Segon Molí) el **XXI CONCURS DE PAELLES INTER-COLLES**.

Concurs paelles al Ribalta-Magdalena 2009

- **Dimecres 10 de març**, a les 11:15 h a la plaça de les Aules, organitzat per la Colla Dolçainers i Tabaleters de Castelló, **II CONCURS D'ALL-I-OLI "CIUTAT DE CASTELLÓ"**.
- **Dimecres 10 de març**, a les 20:00 h a la plaça Major, primer -a partir de les 19:00 h- cercavila des de Maria Agustina, **IX HOMENATGE DE LA DOLÇAINA I EL TABAL A CASTELLÓ**, enguany rebrà l'homenatge

Agustí Gasulla Borràs. Organitzat per la Colla Dolçainers i Tabaleters "Xaloc".

- **Dimecres 10 de març**, a la plaça Major a les 23:00 h, **VIII MOSTRA DE MÚSICA TRADICIONAL**, concert a càrrec del grup **RASCANYA**.
- **Dijous 11 de març**, a partir de les 11:00 h al Parc Poliesportiu de Jocs Tradicionals del Boli (junt al Segon Molí) **I MOSTRA LÚDICA I GASTRONÒMICA FESTES DE LA MAGDALENA**.
- **Dissabte 13 de març**, a partir de les 15:30 h des de la plaça Major, **OFRENA A LA MARE DE DÉU DEL LLEDÓ**.
- **Diumenge 14 de març**, a partir de les 10:00 h al Parc Poliesportiu Municipal de Jocs Tradicionals "El boli", junt al Segon Molí, final del **XXI CAMPIONAT MUNDIAL DE BOLI**, organitzat per la Conlloga Matapoll.
- **Diumenge 14 de març**, participació al **MAGDALENA VÍTOL**.
- **III Visita del vehicles engalanats de la Federació Colles de Castelló als Sectors Gaiaters (per concretar)**.

Visita Carros a la Gaiata 7 Cor de la Ciutat-Magdalena 2009

NOTA:

Per qualsevol qüestió no dubteu en cridar-nos o consulteu la nostra pàgina web
<http://federaciodecolles.com>

Amb la Col·laboració de:

DIPUTACIÓ
D
E
CASTELLÓ

XAFARDECOLLES

XAFARDECOLLES.
Notícies íntimes del món de les Colles

• **Dolç típic de la Magdalena "Fadrinet".** El Gremi de Forners de Castelló va triar el passat 12 de gener el que representarà a la nostra ciutat, el "Fadrinet", pastís de moniato i ametlla, amb massa borratxa d'anís i mistela, albercoc i figues seques, creat per Jerónimo Pena i Tamara Paradís, del CdT de Castelló. Aquest dolç serà un homenatge al campanar de la vila, amb la finalitat de promocionar el patrimoni unit a la gastronomia típica.

• **Carlos Múrria Arnau** (València, 1921) ha estat nomenat "**Gaiater de l'Any 2010**" per la Gestora de Gaiates, tota una vida dedicada a les festes de la Magdalena. Visionari dels festejos fundacionals en la seua estructura actual, va ser el primer secretari de l'extinta Junta Central de Festejos de la Magdalena i membre d'un equip de castellanencs que, durant dècades, va fer possible que Castelló i les gaiates estiguessen en el mapa de la geografia festiva nacional i internacional en una època de prodigis manifestats des que el 1945 s'iniciés l'aventura magdalenera tal com la coneixem ara, amb les cavalcades, romeria, desfilades, focs artificials, danses i espectacles multitudinaris.

• El reflex de la història, l'esforç i el treball dels homes i dones de la mar ho podrem trobar al nou **Museu de la Mar**, ubicat als antics rentadors del Grau de Castelló, gràcies al treball ben fet dels amics de l'Associació "**Mar i vent**". Caldrà prendre bona nota pel futur Museu de la Festa.

• **La gent dels Carros** estan treballant de valent. Al magatzem de carros sempre hi ha activitat, tots estant deixant aquests meravellosos monuments a punt. Cal agrair a **Toni Rodríguez** de la Colla "Els Maneguetes" i a la seua **Comissió** el bon treball que estant fent envers la Federació Colles de Castelló.

• **Un sentit record per l'amic Quique Querol**, la gent del món de la festa i concretament el col·lectiu de la Federació Colles de Castelló, el trobarem molt a faltar.

XXI Campionat Mundial de BOLI
Del 20 de febrer al 11 de març

Magdalena 2010

PREMIS	BASES
<p>• PARTICIPANTS: 10 EQUIPS</p> <p>• CATEGORIA: MASCLETA</p> <p>• LOCALITAT: CASTELLÓ</p> <p>• DATA: DEL 20 DE FEBRER AL 11 DE MARÇ</p> <p>• HORARI: DE 10 A 14 HORES</p> <p>• ORGANITZA: FEDERACIÓ COLLES DE CASTELLÓ</p> <p>• PATROCINA: AJUNTAMENT DE CASTELLÓ</p> <p>• COL·LABORA: AJUNTAMENT DE CASTELLÓ</p>	<p>• REGISTRE: 1000 PUNTOS</p> <p>• PUNTUACIÓ: 1000 PUNTOS</p> <p>• PUNTUACIÓ: 1000 PUNTOS</p> <p>• PUNTUACIÓ: 1000 PUNTOS</p> <p>• PUNTUACIÓ: 1000 PUNTOS</p> <p>• PUNTUACIÓ: 1000 PUNTOS</p> <p>• PUNTUACIÓ: 1000 PUNTOS</p> <p>• PUNTUACIÓ: 1000 PUNTOS</p> <p>• PUNTUACIÓ: 1000 PUNTOS</p> <p>• PUNTUACIÓ: 1000 PUNTOS</p> <p>• PUNTUACIÓ: 1000 PUNTOS</p> <p>• PUNTUACIÓ: 1000 PUNTOS</p>

• **XXI Campionat Mundial de Boli "Magdalena 2010".** Com no podia ser d'una altra manera, en el Parc Poliesportiu de Jocs Tradicionals "El boli", gràcies al treball de la **Conlloga Matapoll** ha començat aquest tradicional joc de Magdalena. També agrair l'esforç per organitzar el **Campionat Escolar de Santiago Gil** (Fadrell) i **Alejandro Franch** (Carmelites).

• **Jacinto Domínguez** ens presentà el passat mes de febrer una esplèndida exposició, amb una nova faceta que alguns desconecíem, escultura amb ferro reciclat. Per cert, hi havia una que molt bé podria sensibilitzar la Nit de Sant Joan en alguna de les rodones de la nostra ciutat.

VOCAVULGARI COLLER

Nota de la redacció: Aquesta redacció no es fa responsable del contingut d'aquest *vocavulgar*, tot i això anima a tothom que el trobe a les seues mans que sàpiga entendre amb bon humor el sentit i l'aportació que pretén fer. Així mateix, qui puga aportar més definicions que ens les facen arribar per correu al carrer Antoni Maura, 4-3r 12001 Castelló, fent referència a la Revista "Plaça Major" o per correu electrònic a fedecas@ono.com.

Ara, seguim endavant, amb les lletres "M" amb text de Toni Àguila i dibuix de Belén Marmaneu Domingo.

Per Toni Àguila i Fillol

M

• **Madrina.** La que apareix al meu costat en la foto el dia que em van batejar.

• **Magdalenaaaa ¡Vítol!.** Demaaaaaaà ¡a treballar!

• **Mal de cap.** Anticonceptiu més utilitzat pel personal de les colles.

• **Manegueta.** Coller/ra expert en donar pel sac i que pareix el nostre senyor perquè està en tots els llocs, a més a més quan vas a fer alguna cosa, apareix la mànega d'aquest personatge.

• **Manta.** Peça de roba masculina que els pastors i llauradors utilitzaven per a guarir-se del fred i que els dolçainers utilitzen per ofegar-se de calor.

• **Mantellina.** 1. Peça de la indumentària femenina que es posen per damunt del cap amb la finalitat d'enganxar-se entre elles, la major quantitat de vegades possible abans d'anar a l'ofrena. 2. Component de la colla poc treballador.

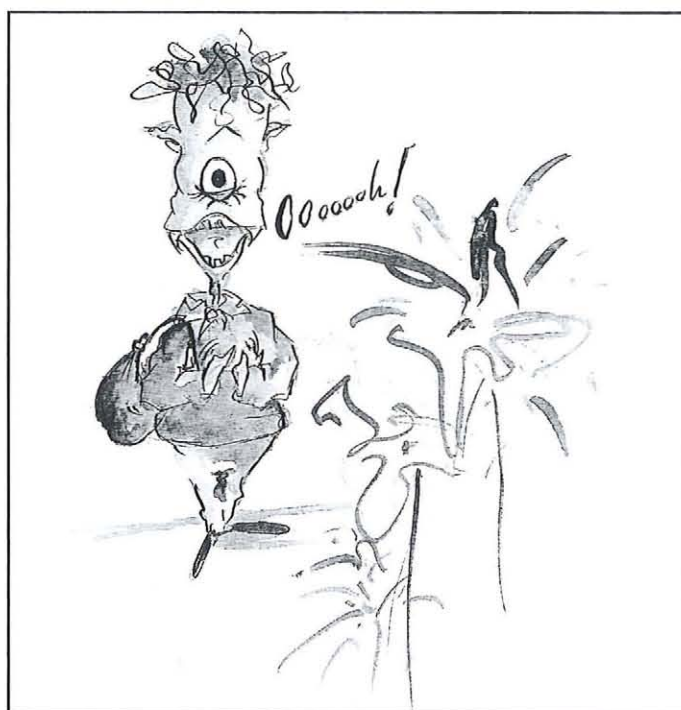
• **Mantenidor.** 1. Aquell que avorreix fins els "patos" (ànecs). 2. Personatge més o menys lletrat que dedica paraules incomprensibles, llargues i confuses a les madrines, dames i més gent en actes de presentacions.

Síndrome del Mantenidor. Reacció cutània que es produeix entre els espectadors de qualsevol presentació així que ix l'esmentat personatge i que els obliga a abandonar ràpidament la sala per tal d'instal·lar-se en la barra del bar més pròxim. El tractament més adequat per a evitar la síndrome és, previndre l'agent inculador, és a dir, evitar el contacte visual i sonor amb ell. En cas de no poder evitar-lo per compromís, es recomana la ràpida hidratació amb combinats d'alt contingut alcohòlic.

• **Martell.** 1. Instrument molt preuat que sempre es troba a faltar durant el muntatge del cadafal. 2. Ferramenta que a sovint es penjen al cint, aquells que menys la utilitzen.

• **Masclet.** Artefacte pirotènic que demostra la seua homenia fent molt de soroll.

• **Mascletà.** Espectacle pirotènic de pólvora, soroll i fum que si t'allunyes es converteix en "menyscletà".

Mascletà televisada: És com utilitzar la funda del coixí com a preservatiu.

• **Mea culpa.** Confessió de qui s'ha pixat fora del WC.

• **Mesó del vi.** Recinte a poders miraculosos capaç d'atraure més gent que el santuari de Lourdes.

• **Meticulós.** Supositori.

• **Mitjans informatius.** Sempre donant pel sac amb tòpics avorrits de la festa.

• **Moscatell.** Beguda tradicional a la setmana magdalenera, la qual va perdent força a mesura que es va buidant el tonell ja que se li sol afegir aigua.

Amb la Col·laboració de:

INFORMACIÓ DOLÇAINA I TABAL

ESCOLA MUNICIPAL DE DOLÇAINA I TABAL DE CASTELLÓ

15 anys
d'escola de
dolçaina i
tabal

QUINZE ANYS LLUITANT PER LES NOSTRES TRADICIONS

*Per Joan Josep Trilles i Font
Gerent de l'Escola Municipal de Dolçaina i Tabal*

L'Escola Municipal de Dolçaina i Tabal, naix el **novembre de l'any 1994** per iniciativa del negociat cultura de l'**ajuntament de la nostra Ciutat**, que encomanà a la **Federació Colles de Castelló** l'organització i posada en marxa de l'Escola.

Després de molts maldecaps i entrebancs, amb molt d'esforç i amb la direcció de la **Colla "El Fadrí"**, es feu realitat aquest somni que tots anhelàvem, des del regidor de cultura, **Miguel Àngel Mulet** fins l'últim de nosaltres. Començarem al Col·legi Públic "Sanchis Yago".

L'Escola en el seu primer any d'existència, gairebé tingué 50 alumnes, per nosaltres fou un gran èxit, ja que les previsions ens abocàvem a tenir uns 25-30 alumnes i, per fi després de tots els problemes que haguérem de vèncer, començarem aquell primer dilluns del mes de novembre de 1994, data que tots els amants d'aquests instruments recordarem com a històrica.

La nostra escola ha vist com any a any el nombre d'alumnes ha anat augmentant a poc a poc. Cal comentar que en el curs 98-99, els alumnes inscrits foren 152, xifra que ni el més optimista podia preveure. Al curs 03-04, foren 87 els alumnes inscrits, enguany tenim a 50 alumnes.

La nostra Escola està aconseguint tots els objectius marcats

Cloenda 2005

sempre lluitant per les tradicions, i està sent la **pedrera de dolçainers i tabaleters de totes les colles de Castelló**, no hi ha colla o grup de dolçaina i tabal on no hi ha gent formada en l'Escola.

Per això podem assegurar que tots ens n'havem beneficiat, i així la nostra música amb aquests instruments la tenim assegurada.

Pel que respecta a la nostra Escola, i pel seu important èxit obtingut, podem dir que ha estat possible gràcies a tots els implicats, des del nostre ajuntament amb el regidor de Cultura; a les diferents juntes directives de la nostra Federació, sobretot la del 1994, amb **Xavi Pérez** com a president, i la encapçalada per **Tico de Juan**; així com la direcció de l'Escola, que han sabut dur-la amb dignitat, estant sempre implicats amb el projecte educatiu, **Emili Arrufat, Paco**

Magnieto, Pepe Yunta, Alejandro Granell i Pepe Causanilles; i no podem oblidar-nos dels Col·legis Públics "Sanchis Yago" i "Serrano Suñer". Donem classes en aquest darrer centre dilluns, dimarts i dimecres de cada setmana.

En l'actualitat portem el mètode de **Xavier Richart, "Estudiant la dolçaina"**, en consonància amb la resta d'Escoles de dolçaina de la Comunitat Valenciana i la Comissió Pedagògica de la Federació Valenciana de Dolçainers i Tabaleters. Els Coordinadors Tècnics, són

INFORMACIÓ DOLÇAINA I TABAL

Inauguració Escultura

Alejandro Granell i Pepe Causanilles, i compta amb un grup de nou monitors.

La nostra Escola participa en tots els actes en què ens demanen participar com a Escola -aplecs, cercaviles, Concurs per Intèrprets Novells, Trobada Veïnal de dolçaina i tabal, Pregó de Festes, Pregó Infantil, Homenatge a la dolçaina i el tabal a Castelló, Cloenda del Curs-, per tal de fomentar la formació i que a la vegada ens serveix per fer pràctiques,

Sanchis Yago 1999-2000

clara està, sempre desinteressadament.

Havem editat *Estudis per a Dolçaina. Cançons (Volum II)* que ha estat confeccionat per professors de l'Escola. Pensem seguir publicant aquests tipus de materials.

Des del passat mes de novembre del 2004, ja està aprovat el **decret no de llei del Congrés del Diputats a Madrid** amb la seua aprovació com a instrument reconegut oficialment. Esperem que enguany, per fi pugua entrar "ja" als Conservatoris de Música de la Generalitat.

Nosaltres ja hem fet el nostre treball, seguirem educant en les nostres escoles populars a tothom que estime aquests instruments, que estime les tradicions del nostre poble, ara li pertoca a l'Administració, a la Generalitat Valenciana donar-li l'espai just i necessari per fer realitat que la dolçaina es pugua estudiar en els llocs que li correspon com altres instruments.

Amb la Col·laboració de:

UNIVERSITAT
JAUME I

INFORMACIÓ DOLÇAINA I TABAL

El passat diumenge 31 de gener a la Porta del Sol tingué lloc la XII TROBADA VEÏNAL DE DOLÇAINA I TABAL 12é CONCURS JUVENIL PER INTÈRPRETS NOVELLS

Aquesta iniciativa surt des de l'Escola Municipal de Dolçaina i Tabal en un intent d'animar els més joves de les nostres escoles a pujar a l'entaulat i, també per apropar la dolçaina i el tabal a tots els sectors festers de la nostra ciutat, en aquesta edició ha estat la **Gaiata 3, "Porta del Sol"** qui ens han acollit.

També hem tingut una mostra de luthiers, on tots els dolçainers han pogut gaudir de les darreres novetats.

Tots els concursants han interpretat una peça obligatòria, "**Pregó**" de Xavier Richart, han participat 5 grups, amb 14 músics novells d'Alcoi, d'Almassora, la Poble Tornesa i Castelló. Aquests han estat els guanyadors:

- **1r lloc, premi d'Altretur** -cap de setmana al Mas de Borràs per a cada guanyador i detall de l'Ajuntament de Castelló. Alumnes de l'Escola de Dolçaina i Tabal de la Degollà d'Alcoi, **Pablo Sirvent Pla** i **Mauro Sirvent Mengual** a la dolçaina i **Carlos Seguí Mas** al tabal. Com a peça lliure ens han interpretat *Huit per huit* de Xavier Ahuir.
- **2n lloc, premi Babel** -lot de llibres per import de 60 euros i detall de l'Ajuntament de Castelló-. Alumnes de l'Escola de Dolçaina i Tabal d'Almassora, **Rubén Prades Mateu** i **Albert Membrado Martí** a la dolçaina i **Òscar Prades Mateu** al tabal. Com a peça lliure ens han interpretat *La Polca la Mangrana* de Xavier Richart.
- **3r lloc, premi Ajuntament de Castelló** -llibre de la Banda Municipal de Castelló i detall de l'Ajuntament-. Alumnes de l'Escola Municipal de Castelló, **Guillem Gascó Alarcón** a la dolçaina i **Sandra Ortiz Marco** al tabal. Com a peça lliure ens han interpretat *La Foia*.

Mentre es reunia el jurat, un grup d'alumnes i mestres de l'Escola Municipal de dolçaina i tabal, **Mirian, Rafa i Lidón** a la dolçaina, i **David** al tabal, ens han delectat amb *Jaume Guasch*, de Xavier Richart.

També **Adrià Nebot** i **Javier Causanilles**, mestres de l'Escola de Castelló ens han delectat amb el pasdoble *Pepita Greus* de Pascual Pérez.

Tot seguit hem passat a celebrar la TROBADA VEÏNAL DE DOLÇAINA I TABAL, i aquestes han estat les

agrupacions que han participat:

- **Grup de dolçaina i tabal "Xarànçaina"** ens ha interpretat la peça *La Gatzara* de José Causanilles.
- **Colla de dolçainers i tabaletes "Castàlia"** que ens ha interpretat *Marxa de Castàlia* de Javier Ventura.
- **Colla de dolçainers i tabaletes "Xaloc"** ha interpretat la peça *Rotllet de Flor* de Xavier Richart.
- **Escola Municipal de Dolçaina i Tabal de Castelló** ens ha delectat amb la peça *Bocairent* de Xavier Richart.
- **Secció de dolçaina i tabal de la gaiata 15 "Sequiol"** que ens ha interpretat *Cotes* de Xavier Richart.
- **Colla de dolçainers i tabaletes de Castelló** ens ha delectat amb el pasdoble *Jaume Domènech* de Juan Agustín Arbona Muñoz.
- **Colla de Dolçainers i Tabaletes "El Fadrí"** que ens han interpretat *El ball pla de les Useres*.
- **Colla de Dolçainers i Tabaletes "El Soroll"** amb la peça *El mas del coetet* de Tico Viciano.

Rebeca Batán Monfort, Raquel Provinciale Cazalla, Carlos Provinciale Cazalla i Kiko Alfonso Suárez, representants festers de la Gaiata 3 "*Porta del sol*" han lliurat els premis i els records a tots els participants al concurs. També les agrupacions de dolçaina i tabal han rebut un detall de la Gaiata.

Cal dir que a l'acte ha estat presentat per **Joanjo Trilles**, president de la Federació de Colles de Castelló i han estat presents els regidors **Marisa Ribés, Miguel Àngel Mulet, Josep Lluís Grau, Imma Enguïdanos i Juan Morales**.

Per acabar han pujat tots -més d'un centenar de dolçainers i tabaletes- a l'entaulat per oferir junts *La manta al coll* i *Pasqualet*, dirigits pel director l'Escola de Castelló, José Causanilles.

Tot seguit la Gaiata ens ha ofert un magnífic *porrat popular* conclouent així l'encontre.

Amb la Col·laboració de:

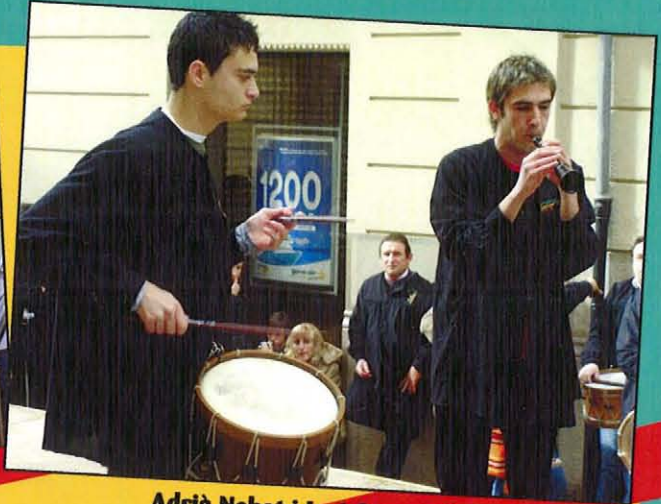

Crònica Trobada Veïnal de Dolçaina i Tabal

Els guanyadors del concurs

Adrià Nebot i Javi Causanilles

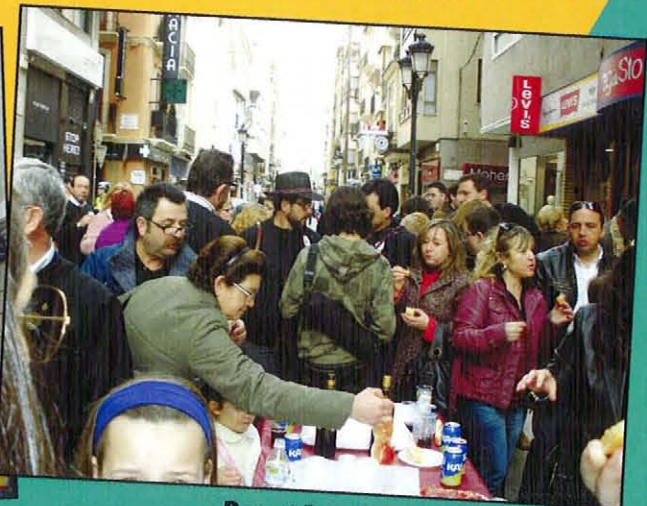
Moment de la Trobada 2010

Gaiata 3 Porta del Sol

Remat final

Porrat Popular

El Corte Inglés

* ÀMBITO cultural

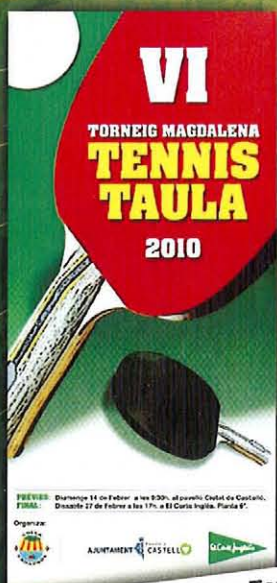

Crònica Guinyot / Tennis taula Magdalena 2010

I Trofeu El Corte Inglés 2010:

- 1r Colla "El Pardal"
- 2n Colla "Suc de pitera"
- 3r Colla "Host del Castell Vell"
- 4t Colla "L'Emparrat"

VI Torneig Magdalena Tennis Taula 2010

- 1r Toni Pechoabierto
- 2n Sergio Ochando
- 3r Santiago Martínez Ojud
- 4t Santiago Toran Castellano

Col·labora